

Aan de leden van
bestuur NEa

Verslag

Onderwerp

Bestuursvergadering 11
september 2023

Datum

11 september 2023

Kenmerk

NEa 134-08

Bijlage(n)

Locatie

Koningskade 4, 14.63

Aanvang en einde

9.30-12.30

Afschrift

Aanwezig

13 aanwezigen

Afwezig

1. Opening en vaststelling agenda vergadering

NEa 133-01

Vooraf heeft de directeur een aantal mededelingen.

- Veel van de stukken die op de vergaderagenda staan, hebben te maken met de nieuwe taken die op de NEa afkomen. Dit hangt met elkaar samen en het is goed om dit ook in die context te bezien.
- Goede nieuwe mensen aannemen lukt nog steeds: veel mensen kiezen bewust voor de NEa om te kunnen werken aan de uitvoering van klimaatbeleid.
- Voor het eerst in jaren overtreft de NEa het opleidingsbudget. Het bestuur vindt dit een positieve ontwikkeling.
- Er wordt in oktober of november een aparte bijeenkomst ingepland voor de bestuursevaluatie.

2. HUF-toets jaarverplichting groen gas

NEa 133-02

“Werknemer” schuift aan voor de bespreking van de HUF-toets en “werknemer” zit er ook als adviseur die betrokken is bij het wetstraject.

Het wetsvoorstel betreft het opzetten van een verplichting voor energieleveranciers vergelijkbaar met de HBE-systematiek om de afname -en daarmee de productie- van groen gas in Nederland te stimuleren.

Het bestuur kan zich vinden in de lijn van de concept-HUF-toets. Het wetsvoorstel is in grote lijnen handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig maar op enkele onderdelen (aansluiting bij ETS2 en het sturen op ketenemissiereductie) zijn we kritisch. Het bestuur heeft nog wel een paar vragen en suggereert een paar aanpassingen om daar waar we kritisch zijn het nog scherper aan te zetten.

Het bestuur vraagt allereerst hoe het zit met de kleinere bijdrage aan de doelstelling wanneer er op CO₂-ketenemissie gestuurd wordt en wat de reden is voor de keuze voor dit systeem. Twee “werknemers” leggen uit dat sturen op ketenemissiereductie zorgt voor een hogere ketenemissiereductie per eenheid hernieuwbare energie en dat daardoor met minder hernieuwbare energie aan de doelstelling voldaan kan worden. Omdat er in totaal nog steeds evenveel gas (hernieuwbaar en fossiel) nodig is, is er door de kleinere hoeveelheid hernieuwbaar meer behoefte aan fossiel in de markt. Het beleidsdepartement wil onder andere vanwege de aansluiting op de vervoerssystematiek -waar ketenemissiesturing vanaf '25 vanuit Europese regelgeving wordt gebruikt- toch hiervoor kiezen. Dit, ondanks de bezwaren van de NEa op het vlak van uitvoerbaarheid, fraudebestendigheid en de onzekerheid over het behalen van de doelstelling. Het bestuur vraagt om dit nog scherper te benoemen in de HUF-toets.

Met betrekking tot de koppeling met ETS2 geeft het bestuur aan dat een zo direct mogelijke koppeling wenselijk is om uitvoering bij NEa en bedrijven zo makkelijk mogelijk te maken. Doordat de doelgroep voor ETS2 op Europees niveau vast ligt, betekent dat in de doelgroep van de jaarverplichting groen gas geschoven moet worden. Dit leidt wel tot een kostenverhoging bij de afnemers van gas die waarvan de leveringen buiten de reikwijdte van het huidige voorstel liggen.

Gegeven wat er op de NEa en de doelgroep afkomt aan nieuw beleid en nieuwe taken, vindt het bestuur het cruciaal om te zorgen dat het zo makkelijk mogelijk is en zo veel mogelijk complexiteit vermeden wordt. EZK kiest in de voorstel onnodig voor meer complexiteit, en dat is onwenselijk. Dit wordt nog sterker in de brief benadrukt.

Het bestuur spreekt over de adressering van de HUF-toets. De uitvraag is gedaan door het (plaatsvervangend) afdelingshoofd, maar het bestuur besluit de brief ook naar de DG te sturen om te zorgen dat de reflecties ook hoger in de organisatie landen. De directeur zal ook nog persoonlijk contact met de DG opnemen. Bovendien zal in de komende strategische dialoog nogmaals worden aangestipt dat het wenselijk is dat de NEa aanwezig is wanneer fundamentele vragen over nieuwe instrumenten besproken worden met de Minister (dit geldt niet alleen voor dit onderwerp, maar breder).

3. Afweging mogelijke nieuwe taak plastic norm NEa 133-03
Twee werknemers sluiten aan voor dit agendapunt.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft de NEa op het oog als uitvoerder en toezichthouder voor een nieuw systeem om biogebaseerd plastic en plastic recycalaat te stimuleren, vergelijkbaar met de HBE-systematiek in vervoer.

Het bestuur ziet geen aarzeling om vast te stellen dat dit een taak is voor de NEa. Het gaat om CO₂-reductie en past dus bij de NEa. Bovendien sluit het aan op de kennis en IT-systemen die we hebben.

Het bestuur ziet wel risico's en aandachtspunten bij de vraag of de NEa het ook waar kan maken, gezien de omvang van de taak en doelgroep. In de context van de vele taken die op de NEa afkomen en de potentiële omvang hiervan. Het uitgangspunt zou altijd de NEa-standaard voor toezicht en handhaving (en compliance assistance) moeten zijn. Dit vergt wel een aanpassing aan de organisatie die er nu nog niet is. Bovendien is een werkend systeem van privaat toezicht noodzakelijk gewenst, dit is er gedeeltelijk, maar nog niet voldoende uitgewerkt. Dat moet ook nog geregeld worden.

Een ingroeipad voor het toezicht kan een manier zijn om het beter behapbaar te maken voor de NEa, vindt het bestuur. Bijvoorbeeld door de eerste jaren als leermoment te zien en in die tijd alleen tweedelijns toezicht uitvoeren. Bij geconstateerd misbruik in het systeem kan er dan worden opgeschaald naar meer toezicht in de vorm van signaal gedreven eerstelijns toezicht. Dit komt overeen met opschalen van scenario 4c uit het memo naar scenario 4b.

Voor nu concludeert het bestuur dat dit de NEa voorzichtig-positief tegenover deze taak staat. Wel moeten aan IenW duidelijke randvoorwaarden meegegeven worden om de verwachtingen vooraf helder te krijgen. Deze randvoorwaarden hebben onder andere betrekking tot een ingroeipad, het op orde krijgen van privaat (eerstelijns) toezicht en het accepteren dat er incidenten zullen zijn. Het bestuur wil dit in een bestuurlijk gesprek overbrengen aan IenW. Tegelijkertijd is het wenselijk dat er een stuurgroep of directeurenoverleg komt.

4. HUF-toets uitvoeringshandelingen overgangperiode CBAM NEa 133-04
Twee werknemers schuiven aan voor de bespreking. De HUF-toets is proactief uitgevoerd op de overgangshandelingen voor CBAM die de Europese Commissie heeft vastgesteld en per 1 oktober in werking treden. De NEa heeft eerder het Ministerie van Financiën hierover geadviseerd tijdens de onderhandelingen en aangegeven negatief te staan tegenover een deel van de Europese voorstellen omdat ze niet goed uitvoerbaar zijn.

In de toets wordt geconcludeerd dat het handhaven vanaf 1 oktober met boetes bij onjuiste rapportage van emissiecijfers in CBAM onwenselijk is. Het wel beboeten leidt mogelijk tot excessen en dat moet voorkomen worden. Het sluit ook niet aan bij het actuele denken over naleving en fraudebestrijding. Aangezien er voor importeurs voorlopig geen geldelijk gewin zit op onjuiste rapportage, gaat er ook geen fraudeprikkel uit van het niet-handhaven op onjuistheden. Vanaf 1 augustus 2024 kan er begonnen worden met handhaving. Het bestuur onderschrijft deze lijn en ziet het dan ook als een

aanloopperiode waarin ook de importeurs het systeem kunnen leren kennen. Handhaving zal dan ook terughoudend zijn (conform scenario B in de notitie).

Qua budgettaire consequenties geeft het bestuur mee om niet te conservatief in te schatten in het worst-case scenario.

Het bestuur wil een duidelijke boodschap aan Financiën mee geven. De NEa ziet het niet voor zich om boetes op te leggen in de periode tot aan 1 augustus 2024 en meent ook dat in de periode daarna het scenario van risicogestuurd toezicht de meest effectieve en proportionele invulling is van de opdracht aan de NEa. De NEa vraagt Financiën om deze lijn te ondersteunen, ook wanneer dit tot opmerkingen vanuit de Europese Commissie leidt. Dit zal sterker benadrukt worden in het rapport. Daarnaast geeft het bestuur aan om nog een keer met de stofkam doorheen te gaan wat betreft tik- en taalfouten.

De directeur vult nog aan dat met betrekking tot de CBAM-toelatingstaak er deze week een gesprek is met eigenaar en Financiën. Hierin zal besproken worden onder welke voorwaarden de NEa de toelatingstaak op zicht neemt. Een van de voorwaarden is dat we deze taak kunnen uitbesteden.

5. HUF-toets aanpassing Regeling CO₂-heffing industrie NEa 133-05
“Werknemer” licht toe dat de onderliggende aanpassingen aan de Regeling CO₂-heffing industrie reparatiewetgeving zijn van een zeer technische aard. De uitwerking in het voorstel is nog niet perfect, maar in het rapport worden concrete wijzigingen voorstellen gedaan om het te verbeteren.

Het bestuur complimenteert de opstellers met de duidelijkheid van dit ingewikkelde stuk. Het bestuur wil weten hoe EZK op de suggesties reageert. “Werknemer” geeft aan dat de hier positief op gereageerd wordt en het ministerie zich goed ondersteund voelt door de NEa op dit vlak.

Het bestuur is akkoord met verzending van de HUF-toets, maar verzoekt om deze ook naar de directeur te sturen en niet alleen naar afdelingshoofd dat de uitvraag gedaan heeft. Het bestuur vraagt om daarbij de conclusie meteen aan het begin van de brief te zetten, om te voorkomen dat het niet de aandacht krijgt die het verdient.

6. Nalevingsmonitor EH NEa 133-06
“Werknemer” sluit aan voor dit onderwerp en introduceert kort de wijzigingen aan de nalevingsmonitor voor emissiehandel. De nalevingsmonitor is flink vernieuwd ten opzichte van eerdere jaren. Belangrijkste wijziging is dat het grotendeels gebaseerd is op data uit het EHP, maar daarnaast is het de sluiting van de nalevingscyclus. Het is dus een flinke stap voorwaarts, maar nog niet klaar.

Het bestuur complimenteert de opstellers en heeft nog een paar aanvullende vragen.

Het bestuur wil weten hoe het zit met het (tijdelijk) intrekken van de accreditatie van een van de verificateurs en of er nog regels zijn -zoals bij accountants- dat er met regelmaat gewisseld moet worden van verificateur. “Werknemer” geeft aan dat de RvA de accreditatie heeft ingetrokken, omdat het bedrijf niet kan aantonen dat het kennisniveau

voldoende op peil houdt om dit werk uit te voeren. Daarnaast geeft “werknemer” aan dat een persoon die de verificatie bij een bedrijf uitvoert eens per drie jaar moet wijzigen, maar dat het daarna wel door een collega kan worden overgenomen. Er zit geen grens aan de termijn dat een verificatiebedrijf bij een partij betrokken kan zijn. Een grens zou ook lastig zijn doordat één partij een groot deel van de markt in handen heeft.

Inhoudelijk vraagt het bestuur nog of de data robuust genoeg is voor publicatie. “Werknemer” bevestigt dit en geeft aan dat in het voorstel voor publicatie rekening gehouden is met robuustheid van de data.

Met betrekking tot het publiceren van de nalevingsmonitor wordt besproken dat de nalevingsmonitor gepubliceerd zal worden (conform voorstel), maar wel pas als de nieuwe nalevingsstrategie online komt, zodat het in een duidelijk context op de site komt te staan. Het bestuur wil ook nog eens doorpraten over de publicatiestrategie.

7. Verslag bestuursvergadering 18 juli NEa 133-07
Geen opmerkingen het verslag. Deze wordt vastgesteld met dank aan de notulist.

8. Voorraadagenda en actielijst NEa 133-08
De voorraadagenda wordt vastgesteld.
Daarnaast wordt er gesproken over het verschuiven van de oktober en november vergaderingen. De vergadering van oktober is verzet naar woensdag 25 oktober in de middag. De vergadering van november gaat naar woensdag 29 november in de ochtend.
“werknemer” vraagt “werknemer” om dit te regelen.

9. Mededelingen MT NEa 133-09
Drie MT-leden schuiven aan voor dit agendapunt.

Naar aanleiding van de verschillende discussies die gevoerd zijn over nieuwe taken, de beperkte capaciteit die de NEa heeft om deze aan te nemen en het actief zoeken naar mogelijkheden om deze zo klein mogelijk te houden spreekt het bestuur verder over de groei van de NEa. Het bestuur vraagt zich af of het niet beter zou zijn om te accepteren dat je in een paar jaar flink gaat groeien (zeg naar 200 mensen) zodat het veel makkelijker is om ja te zeggen als de onvermijdelijke vraag op ons af komt om een nieuwe taak op te nemen (mits het passend is). Nu is groei steeds passen en meten voor een middellange termijn die altijd korter is dan we vooraf voorzien. Er zit dan soms te weinig doorkijk in naar de verdere toekomst. Dit is wel een paradigma wijziging en vergt een fundamentele discussie en professionele begeleiding.

Natuurlijk vergt een organisatie van 200 een verdere professionaliseringsslag en loop je het risico een bepaald kantelpunt te overstijgen van een kleine intieme organisatie waar je iedereen kent naar middelgroot waar de verbinding toch minder is. Het bestuur heeft er vertrouwen in dat een dergelijke groei goed zal gaan. Er zijn organisaties die eerder een dergelijke groei doorgemaakt hebben en ook de platte, vlotte organisatie zijn gebleven die de NEa wil blijven.

Nederlandse Emissieautoriteit
Dutch Emissions Authority

10. <u>Rondvraag</u>
Geen vragen.	NEa 133-10
11. <u>Sluiting bestuursvergadering en aansluitend gesprek NVDB</u>
Voorzitter sluit de vergadering.	NEa 133-11